

do innovat. sed innovatio sequitur iudiciū. vt pars Ap
 xxi. g. 2c. R. ad hoc voluerūt quidā respondere disti
 guēdo iudiciū dicētes. qd iudiciū diffinitōis. 7 illud p
 cedit ignē. qz an dabit serētia 3 malos qz veniat ignis.
 Et ē iudiciū executōis. 7 illud sequit ignē. qz rep: obī il
 lo igne inuoluent 7 ad infernū deducēt. Et hec respō
 sio nō p̄ stare. qz Aug. dicit qd iudicātū imp̄s 7 i eter
 nū ignē missis figura hui⁹ mūdi mūdanoz igniū 3 flag
 rione peribit. Alij respōdent distinguendo duplicē ef
 fectum ignis hui⁹. scz purgare 7 innovare. Rōe purga
 tionis p̄cedit. rōne innovatōis sequit. 7 fm hoc soluit
 rōes ad p̄tes oppositas. Sz nec illud videtur posse sta
 re. qz ignis purgādo innovat. vñ isti effect⁹ sūt 3 iuncti
 nō diuisi. 7 id si natura se habent fm ordinē. tñ ipe sunt
 simul. Et ideo p̄ dici sicut sup illō Malach. purgabit

filios leui. dicit glo. Duos ignes legim⁹ futuros. vñ
 qui purgabit electos 7 p̄cedet iudiciū. alterū q̄ re. p̄bos
 cruciabit. fm hāc glo. dōm. qd si dicatur duo ignes qn/
 tū ad subam. siue duo rōne duoz effectū. dicendus est
 futurus ignis ad elemētoz p̄partionē. qd 3 vntuscul⁹
 qz op⁹ p̄bati 7 purgati i igne. vt totaliter sūtatur mun
 dari in 3 spectu dei. 7 hic p̄cedit faciē iudicis. 7 purgan
 do amicos. 7 inflāmabit i circūitu inimicos. Et etiam
 ignis futurus ad purgationē mūdi. 7 purgabit. 7 dicit
 de reprobos cruciabit. Lōcedēde igit sunt rōes. p̄ban/
 tes qd alijs ignis p̄cedet iudiciū. Qd hō obī qd null⁹ p̄. 27
 cedat 7 dñs inueniet multos viuos. dōm qd ille ignis
 erit ad purgationē elemētoz nō ad 3sumptōem. 7 ideo
 sicut tres pueri i camio ignis ardētis diuisi sūt virtute
 3seruati illesi. sic fiet i illo igne qui eos purgabit.

Dist. xlviii. de forma 7 p̄tate iudicis.

Solet etiā queri in q̄ forma xp̄s iudicabit. 2c.
 Sup̄a dēterminat m̄gi de ordine iudicij. In
 hac p̄te dēterminat de forma 7 p̄tate iudicātis
 Et dicitur hec p̄s in duas. In p̄ma dēterminat de for
 ma iudicātis in se. In secūda de effectibus in q̄b ostē

ditur magnitudo potestatis sue. scz luminariū obscu
 ratio 7 postmodū melioratio. ibi. Teniente autē ad iudi
 cū dño. 2c. P̄ma ps hz duas. In p̄ma p̄te dēterminat
 de forma in qua se ostendit. In secūda dēterminat de lo
 co. ibi. Purans qdā dñm. 2c. Et ita tangūtur hic i vni
 uerso duo. P̄mū est de forma in qua iudex adueniet.
 Secūdu hō de innovatōne 7 p̄fectōne cozpm mūdi.

De forma iudicis in q̄ se ostendet.

DI.
 XLVIII.
 Apoc. j.

Solet etiā queri in q̄ forma xp̄s iudicabit. In forma vtiqz
 serui iudicabit que oibus in iudicio ap
 parebit vt videāt mali in quē pupuge
 runt. diuinitatē dō ei⁹ mali nō videbūt. Tñ Esa.
 Tollat impi⁹ ne videat gloriā dei. Humanitatez
 videbūt vt timeāt. diuinitatē dō nō ne gaudeāt.
 diuinitas em̄ sine gaudio videri nō p̄t. Sz cuz in
 humana forma p̄stet eū apparituz q̄rit an in for
 ma illa glorioza appareat sic vere ē. an in forma q̄
 lis in passione extirrit. Quidā putāt a malis talez
 videri q̄lem crucifixerūt. id ē infirmā. qz dicit scri
 Aug. sup prurayt videāt in quē pupugerūt. Sz ap̄te aug.
 Job. dicit formā fui gloriāz a bonis 7 a malis tūc
 videri sic. Lū in forma fui gloriāz iudicantes
 viderint boni 7 mali. tollet impi⁹ vt nō videat cla
 ritate dei q̄ de⁹. quā soli inūdo corde videbunt.
 qd erit eis vita eterna. Forma ḡ humana in xp̄o
 gloriāz videbit a cūctis. vñ 7 xp̄s dicit iudicatu
 rus. qz fili⁹ hoīs ē. Ita ei legit in euāgelio Johis
 7 p̄tate dedit ei iudiciū facere. qz fili⁹ hoīs ē. nō qd
 ipe ex v̄tute hoīs sit iudicatur⁹. vel qd ipe sol⁹ sine
 p̄re 7 sp̄sctō iudiciū sit factur⁹. s̄ qz ipe sol⁹ in for
 ma serui iudicās bonis 7 malis videbit. Lū ḡ pa
 ter nō iudicat quēquā. s̄ oēm p̄tate dedit filio. nō
 ita ē intelligendū q̄si fili⁹ sol⁹ iudicet 7 nō pater. s̄
 qz forma filij hūana cunctis in iudicio ap̄parebit.
 nō in forma infima s̄ glorioza. Iudicabit at̄ ex v̄
 tute diuinitat⁹ nō sine p̄re 7 sp̄sctō. 7 app̄rebit
 terribilis imp̄s. 7 mitis iustus. erit ei terror ma
 lis 7 lumē iustis. Et sic dicit xp̄s fm formā fui iu
 dicatur⁹. p̄p̄ causaz p̄missaz. ita etiā dicit suscitatur⁹
 rus cozpa mortuoz fm hūanitatē. cū tñ v̄tute di

uinitatis sit suscitatur⁹. nō hūanitat⁹. Sz hac rō
 ne illud dicit qz in hūanitate suscept⁹ qd ēcā n̄re re
 surrectōis. i. passionē 7 resurrectōz. 3o ei ascribi
 tur fm hoīs suscitatio mortuoz. Tñ Aug. per Aug. sug
 verbū filiū dei sit aiaz resurrectio. p̄ verbū factū
 in carne filiū hoīs sit cozpm resurrectio. Itē iudi
 cat 7 suscitatur cozpa nō pater. s̄ fili⁹ fm dispensati
 onē humanitatis in q̄ minor pater ē xp̄us. In eo
 qd est fili⁹ dei. ē vita que viuificat aias. in eo qd est
 filiū hominis. iudex. Ecce fm formā humanita
 tis dicitur suscitaturus cozpa 7 iudicaturus. Iu
 dicaturus autē quia illa forma cunctis in iudicio
 apparebit. 7 suscitaturus quia in eadē forma me
 ritum et causam resurrectionis nostre suscipit.
 Et quia fm eadē formā vocem dabit qua mor
 tui de monumentis resurgent 7 procedent. scōz
 qd deus est viuificat aias nō pater tm̄. quia non
 tm̄ pater vita est. sed 7 filius cuz eo. 7 spiritus san
 ctus eadem vita est que pertinet ad animā non
 ad cozpus. Cozpus enim nō sentit vitam sapien
 tie. sed anīa que illuminat a lumine eterno. Li
 cet ergo xp̄s potentia diuinitatis viuificet aias.
 7 suscitet cozpora 7 iudicet. nō actose tamē 7 pre
 ter rationem ei scdm formā dei tribuitur viuifica
 tio animaz. 7 fm formā serui iudicium 7 resusci
 tatio cozporum.

Joh. v.
 Quare xp̄s
 dicitur iudicatu
 rus.

Joh. v.

Quare fm
 formā dicitur
 xp̄s suscitaturus
 cozpa.

De loco iudicij vbi iudicabit.
Purant quidam dñm descensuruz in vallem
 iosaphat in iudicio. eo qd ipe per Jobelem pp̄be
 tam sic loquit. Congregabo omnes gentes. 7 de
 ducam eas in vallē iosaphat 7 disceptabo ibi cuz
 eis. In cuius capituli expositiōe ita reperi. Hoc
 qdā pueriliter intelligunt qd in vallez que ē in la
 tere montis oliueti descensur⁹ sit dñs ad iudiciū.

Johel. iij

1a Non in terra s; in spacio huius aeris sedebit rē. Obi
pra b de iudicādis. q; tota terra pmissiois nō posse
cape oēs hoies q; iudicādi sunt. Si dicas q; erūt in aere.
Lōtra. corpa dānaroz erūt pōderosa. q; nō erūt in aere
Si dicas q; erūt in aere electoz corpa. cū dānaroz sint

Abath.
xxiii.

res. quomō poi
terūt eē in terra.
R. ddm q; cre
dendū est in iu
dicio dñm tescē
surū in eū locum
vnde ascēdit sic
colligat ex tertu
Act. j. Qd qrit
vtrū descendat
ad terrā. creden
dū est ipm in lo
co eminētiōi eē
futur. vñ ceteri
nō poterūt vide
re ipm. Si qras
de multitudine.
dicit pōt q; mul
ti erūt in terra. r
in pua terra inu
merabilia milia
hominū eē pote
runt. qm rstrin
gent. nec intelli
gendū est q; ipse
oēs inter illaz
valliculā inclu
dant. q; hoc est
puericievr dicit
Hiero. s; q; erūt
ibi in locis cstrū
taentibus. r si
necesse fuerit
electi erūt in aere
p; corpo
rū agilitate. r dā
nari etiā esse po
terūt diuina sus
pente vīre. b
Sol r luna dicunt
obscurari nō sui
lumis puarōe. Ur
male dicere. q; Ra
ban sup Mar. di
cit. nihil phiber
inqr intelligere
veraciter solē r
lunā cū syderib;
ceteris suo lumie
pvari. quō factū
de sole cōstat rpe
dñice passiois. Jē
rōne vñ. q; turbu
lētia ē in mūdo
ppf peccatū homi
s. r corpa oīa dñt
ōndere se ad hono
rē diuinū. r nihil
innouat nisi aliq;
mō veterescat.
vñ hō nō glōsificat
nisi resurgat. si q;
in fine pctm hois
eresceret. r supbia
anti xpi sup celos
ascēderet in vīru
perū dei. q;uis nō
posset vitupari. r
illa corpa dñt re
nouari. q; totū mū
dū obscurari. rū
ppf peccatū hois.
tum ppf rrumētia
dei. rū ppf reno
uatiōne mūdi. q;
male dicit in lra.
R. ddm q; hic nō
est rīctas. p; em
eē q; aliq; obscu
rario in stellis
accider pmo. S; post
reuoatiōne ex p
sentia corpi xpi r
alioz corpoz erit
obscuratio solū in
apparetia. vel etiā
in compatōe. r ita
vtrū q; p; esse
vez scdm diuer
sa rpa. r vtrūq;
satis pbabile.

3 Magnū ho dicit ppf magna q; ibi fient. Querit q;
sunt illa magna q; fient. r signa q; pcedent. R. ddm q;
ita r fucit referri. q; pma die maria oīa exalrabūt. r
cubitis sup excellos montes orbis terre. r sup effluētia
sicut nūc equora faciūt. Secdo oīa equora psternef
in ymū pfundi. ita q; vix qant humanis obrutib; aspici.
Tertio oīa maria redigent in antiquū statū q; lia ab
exordio creata fuerūt. Quarto belue oēs r oīa q; mouent

in aquis cōgregabunt r leuabunt sup pelag; more pten
tionis inuicē mugientes. nesciēq; hoies qd cogitēt. s;
tm de. Quinto oīa volatilia celi cōgregabunt in cam
pis vñūq; gen; in ordine suo. eodē mō volucres inuicē
cemplozātes erūt. nō gustātes neq; bibētes. s; aduentū

ri. nō metu dānatōis vel aliq; p
turbatōe pauoris. s; qdā āmira
tione eoz q; viderint. Tū Job
Lolūne celi pauēt aduentū ei
Rū diez vero iudiciū sol et luna
eclipsim patient. sicut Jobel te
statur dicens. Sol cōuertetur
in tenebras. r luna i sanguinez
anteq; veniet dies domini ma
gnus r horribilis. Adagn; ve
ro dicitur propter magna que
ibi fient. Lum aut factum fue
rit celū nouū r terra noua. tūc
erit lux lune sicut lux solis. testā
te Esaia. r lux solis erit septē
pliciter. i. sicut lux septē dierum
quia qstum luxit sol in prima cō
ditione septem dierū ante pec
catum primi homis. tantū luce
bit post iudiciū. Adinorata enī
fuit lux solis r lune alioz q; sy
derum per peccatū primi hois
sed tunc recipiet sol mercedē
sui laboris. q; septupliciter lu
cebit. r tunc nō erit vicissitudo

baz. sanguinū florent roē. Undecimo oēs mōtes r col
les r oīa edificia humana arte pstruata in puluerē redi
gent. Duodecimo oīa aīa terra veniūt ad cāpos de
siluis r mōtib; rugientia r mugientia. nō gustātia neq;
bibētia. Tredécimo die oīa sepulchra ab ortu solis vsq;
q; ad occasum patebūt cadaverib; resurgentib; vsq;
ad horā sepulchri final. i. diez iudiciū. Quarto decimo die
omne humanū gen; qd inuētū fuerit de habitaculis descē
dit velociter nō intelligētes neq; loquētes s; discurrē
tes. Quitrodecimo die hoies morient vñ resurgāt cum
mortuis lōge añ defūct. Dec vñz ita se hēant da nouit

4 Et lux solis erit septēpliciter. i. sicut lux septē dierū
Ur male dicere. q; lux solis tūc nō excedebat lucē quaz
mō h; tm q; sol excedit lunā. q; si lūa luxit s; sicut nūc
sol. certe nō fuisset nor. q; si d; p pportio seruari in cor
poribus mundi. ergo male exponit cū dicit erit sicut fu
it in pma pditione. R. dicendū q; sicut nō dicit simili
tudinem sed qualitatem pro eo q; amplior lucis qualis
tas erit post q; añ. quia omnia debent meliorari homine
meliorato. Etiam homo erit melior in celo post resurre
ctiōne q; erat in paradiso ante peccatum. vnde p illud
quod dicit septēpliciter intelligitur q; augmentabit
vsq; ad perfectam additionem.

e Non erit vicissitudo diei r noctis. Uidef male dice
re. q; si lumaria facta sūt ppter diē r noctē. sicut dicit
pmo Gen. q; cessante nocte d; cessare lumare qd factus
est vñ pscet nocti. R. ddm q; cū d; q; luna facta ē vñ p

iudicis timētes
Sexto flumina
igneā surgēt ab
occasu solis s; fa
ciē firmamēt vsq;
q; ad ortū tendē
tia. Septimo er
rantia sydera et
stationaria oīa
spargent ex se i
gneas comas q;
liter in comētis
apparet signū or
bi cū habitato; i
bus suis. Octa
uo terre motus
erit magnus vt
nullus hō possit
stare r nullū ani
mal. s; solo pro
fiter nēt oīa. No
no oēs lapides
tā parūq; ma
gni scindentur i
quattuor pres. r
vnequoz pars
collidet alteram
prem. nesciēq;
hō sonū illi nisi
sol; ds. Decima
die oīa ligna sil
uaz r olera her

Job. xxi

Jobel. ij.

Esa. xxx.

esset nocti. **R.** dñm q̄ cū dicitur q̄ luna facta est vt
p̄fesset nocti nō assignat ratio p̄ductionis substantie s̄
paucitatis luminis vt esset tñm q̄ compareret noctem.
Scdm̄ substantiam vero factum p̄pter p̄fectionē vni
uerſi. q̄m̄ nō erit tunc nox sed dies. perfecta dabit lu
ne luminositas
comperena diei

Zach
iiii

qualis est lumi
nostas solis. et
solis luminosita
tas crescit vsq̄
ad perfectum di
em.

Esa. lx

Significat
h̄is qui tūc erūt
in eterna beati
tudine nullus lu
cis vs̄um p̄festa
re. Videtur ma
le dicere. q̄ om
nia facta sunt p̄
pter hominem.
ergo si nullas fa
ciēt homini vti
litatem frustra
erunt. si ergo ni
hil est tunc fru
stra. nō debent
remanere. **R.**
dicendus q̄ hoc
erit ad gloriam
electorum. Si
cut enim gloria
est regi h̄re plu
rimas cameras

diei et noctis. sed tñm dies. Un
de zacharias. Et erit dies vna
que nota est dño. nō dies neq̄
nox. et in tempe vespi erit lux.
quia tunc nō erit varietas diei
et noctis que modo est. sed con
tinua dies et lux. Esaias tamen
videtur dicere q̄ tunc nō luce
at sol vel luna loquens congre
gationi sanctorū. Non erit tibi
inquit amplius sol ad lucendū
per diem. nec splendor lune il
luminabit te. sed erit tibi dñs i
lucem sempiternam. Sed h̄is
verbis nō negat solem et lunam
tunc lucere. sed significat h̄is
qui tunc erunt in eterna beati
tudine. nullum lucis vs̄um p̄
stare. Quia vt ait h̄iero. super
eundem locuz. Celi terreq̄ so
lis atq̄ lune nobis cessabit offi
cium. et erit ipse dñs lumen su

in palatio et pulcrum coquinam q̄bus nō ingrediatur.
sic electis erit gloria et honor q̄ nō solū aula paradisi et
celum sydereum et antiquum habitaculum. **R.** nō
veniet ad occasum nec sol nec luna. Videtur male di
cere. quia impij sunt in medio terre vel circa medium.

is in perpetuum. Potest etiaz
intelligi illud Esaię ea ratione
dictum. quia sol et luna tunc nō
habebunt ortum et occasum si
cut nunc. Unde Isidorus il
lud Esaię quasi exponens ait.
post iudiciū sol laboris sui mer
cedez suscipiet. Unde prophē
ta. lucebit septemplex. et nō
veniet ad occasum nec sol nec
luna. sed in quo creati sunt sta
bunt. ne impij in tormentis sub
terra positi fruantur luce eorū
Unde Abacuc. Sol et luna ste
terunt in ordine suo. Ecce ap
te dicit solem et lunam tunc lu
cere. sed stabiliter permanere.
Ubi etiam significat infernuz
esse sub terra. Si vero queri
tur q̄s sit vs̄us luci solis et lune
rūc. fateor me igrare. q̄ i sc̄ptu
ris nō memi me legisse.

q̄ nō sunt i ymo.
imo quia super
ficies terre est su
perior respectu
medij. ergo sicut
nō vident solem
cum est i nostro
en. isperio. ita nō
vident cum rece
dit ad aliud.

R. dicendus
q̄ nō est intelli
gendum q̄ infer
nus sit sub terra
quia sit in alia
superficie terre
nobis opposita
cut nos sumus
inferiores sicut
et ipsa nobis. ve
runtamen possi
bile est q̄ inferi
nus habeat alij
quod amplum
os. et si sol reuol
ueret. possibile
ēē q̄ aliquando
eis bñficiū lucis
p̄beret. et p̄ rāto
loq̄ Isidorus.

Esa. xxx

Abac. iij

Ad intelligentiam presentis distinctiois sc̄oz
duo que determinat magister duo principaliter
queruntur. Primo queritur de iudicis ap
partitione. Secundo de corporum superiorū innovati
one. Circa primum queritur quatuor. Primo queri
tur de iudiciaria potestate. Secundo de forma in qua
apparbit. Tertio de qualitate forme. Quarto querit
de hora iudicij. **R.**

Questio
An potestas iudiciaria sit r̄bi s̄m̄ humanitatem
an sc̄dm̄ diuinitatem. Et q̄ s̄m̄ diuinitatē videtur. q̄
Dan. viij. vbi agitur de iudicio diei q̄ troni positi sunt
et antiquus dierum sedet. et gl̄osa exponit de patre. sed
quod conuenit christo cum patre ratione diuinitatis
iudicare. est huiusmodi vt probatum est. ergo. **R.**
Item Job. v. pater om̄e iudicij dedit filio vt om̄es ho
nori sicut filium sicut om̄es honorificat patres. sed fi
lius nō est honorandus vt pater nisi solum s̄m̄ diuini
tatem. ergo cum iudicij sit ad hoc datus. ergo s̄m̄ diuini
tatem. Item eius est iudicare cuius est retribuere. s̄
retribuere est s̄m̄ diuinitatem. quia de deo oportet cre
dere quoniam est. et remunerato: est Heb. xj. ergo et iudi
ciaria potestas est ei rōne diuinitatis. Item a sentētia
x̄i nullus poterit appellare. ergo s̄m̄ illam potentiam
iudicabit s̄m̄ quā nō habet super totū. sed hec est diuini
tas. ergo. **R.** Contra Job. v. pater nō iudicat quicq̄
sed omne iudicium dedit filio. sed om̄is actus qui conue
nit filio sc̄dm̄ diuinitatē conuenit patri. sed iudicare nō.

ergo. Item Job. xxxvij. causa tua quasi impij. Glo
iudicata est a pylato. ideo iudicium causamq̄ recipies
vt iuste iudices. ergo si iudicatus sc̄dm̄ humanitatem.
potestatem iudicandi habebit s̄m̄ humanitatem. Item
Job. v. exisse dicitur. potestatem dedit ei iudicium fa
cere quia filius hominis est. Item rōne constat. quia ipse
s̄m̄ humanitatem pmulgabit sententiā. et s̄m̄ illā naturā
promulgabit s̄m̄ quā habet autoritatem ad hoc facien
dum. alioquin esset iudicium vsurpatum. ergo s̄m̄ hu
manitatem habebit autoritatem et potestatem. Item ipse
x̄pus erit iudex s̄m̄ humanitatem. aut p̄tr̄ cipalis aut de
legatus. Si delegatus. ergo ob eius sententiā poterit
appellari. quod nepharium ē dicere. erit ergo iudex p̄
cipalis. sed iudex principalis in iudicando habet auto
ritatem principalem. ergo s̄m̄ humanitatem habet p̄ci
puam autoritatem. **R.** dicendū ad hoc q̄ iudicij sit
firmum concurrat autoritas et potestas. Autoritas in
sententiando. et potestas in retribuendo. p̄m̄ s̄m̄ meri
tum. si aliter horū deficiat nō est iudicium. Hec duo p̄
cipaliter sunt in deo. Nam in ip̄o est autoritas ad sentē
tiandum. q̄ dñs omnium est. et nos oēs serui ei. et nō est
q̄ extra eū se valeat erigere. vel eius sententiā irritare
hec duo cōcauit deus trinitas hōi x̄po auctores dando
et dñum sicut dicitur Act. ij. Dñm fecit deus h̄m̄. Item
Potestatem etiā habet sibi cetera subiuciendo. Math.
vltimo. data ē mihi om̄is potestas. et iō ip̄e est qui cō
stitutus ē a deo iudex viuoz et mortuoz sicut dicitur

8

Act. x. Quia ergo prae iudicaria respicit illa duo iam dicta. et illa sunt in deo per naturam. in christo homine per gratiam. id iudicaria prae est christi secundum divinitatem per naturam. secundum humanitatem collata per gratiam. Unde secundum utramque naturam habet auctoritatem secundum divinitatem principalem et naturalem. secundum humanitatem commissam unde constituitur. Quia igitur sic prae primaria in deo secundum commissam in homine christo. latio scilicet dicitur fieri a christo homine secundum humanitatem. quia si fieret secundum prae primariam. cum secunda nihil debeat primae. non esset vere iudex secundum humanitatem. sed quasi secunda operatur (cum recipiat a prima) id latio scilicet fieri a christo secundum humanitatem. Sed quia christus est deus et homo. scilicet non erit ratio iudicis delegati. sed ratio principalis. et tunc ab ea potest utrumque prae nullus poterit appellare. Concedere sunt igitur rationes ad utrumque prae. Prima. quia verum concludunt. quod iudicaria prae sit christi secundum divinitatem. Secundum ad oppositum. quia verum concludunt. quod sit christi secundum humanitatem. maxime quantum ad scilicet rationem. robur tamen scilicet videtur esse non principaliter est ex humanitate christi sed potius ex eius divinitate.

Questio

De forma in qua christus apparebit. et quid verum in forma divinitatis appareat malis. Et quod non habet in se. in forma iudicatus et videbitur ei ut doleant. in forma divinitatis non videbitur ne gaudeat. Item ratione videtur. quod lux illa est inaccessibilis oculis intellectus nostri secundum statum infirmitatis. sed si dantur surgent cum infirmitatibus et imperfecti omnibus. sed inaccessibilis erit ipsis. Item Jo. xvij. haec vita aeterna ut cognoscatur te videri deum. ergo cum videre deum sit vita aeterna. et mali non sint habituri vitam aeternam. ergo non videbunt eum in forma divinitatis. Item reprobi debent puniri et quantum ad rationem et quantum ad voluntatem. sed quantum ad voluntatem deum non poterit amare. ergo nec quantum ad rationem videre. Contra reprobi qui noluerunt christum credere esse deum. tunc non dubitabunt ipsum esse deum. ergo christi divinitas erit eis manifesta cognitione certissima. ergo ipsam videbunt non solum per speculum sed per seipsum. Item videtur quod debeant videre. quod reprobi debent terri ad aspectum christi. sed quod summe terret est prae divinitatis et maiestatis. et quod ita sit dicit Math. xxij. venerit filius hominis cum prae magna. ergo etc. Item nemo potest proficere et amissione alicuius boni nisi illud cognoscatur. ergo si reprobi debent puniri carere a visio dei. dicitur eis ostenditur quantum ad bonum sit visio dei. sed hoc non potest nisi videatur. sed saltem in iudicio debent videre. Item quod ratione quare non debent videre. Si dicas ne gaudeat sicut dicit ysidorus. et Aug. Contra omne quod recipit in alio est ibi per modum recipientis. ergo si habet oculos infirmos. lux ipsa potius tristabit quam delectet. sicut patet etiam in luce corporali. Item possibile est deo separare in reprobis cognitionem a delectatione. sicut in igne lucem a calore. et si hoc tunc videtur quod propter istam rationem non debeat dimittere. Item secundum humanitatem apparebit blandus iustis et terribilis malis. quare non potest similiter facere secundum deitatem. Item dicitur Aug. de sacramentis. patet nullus de reprobis videbit in iudicio. sed omnes filii. quia filius hominis est ut ab hominibus possit videri. unde non apparebit malis in forma dei. Propter quod nota quod duplex est cognitio divinitatis. Una per signa et effectus. alia in sua forma et essentia. dico ergo quod reprobi bene habent cognitionem de christi divinitate per signa certissima. et per effectus manifestos cognoscent. quia ipse est deus omnipotens. Cognitionem autem que est in propria forma que est per visionem aperitam hanc quidem non habebunt. Et prima ratio huius est quia talis forma omnino est disproportionalis oculis peccatorum. disproportionalis oculis omnibus qui non sunt

sublimari per gloriam vel per superbiam dicitur gratia. et quod reprobi non dabitur gratia nec simpliciter nec ad tempus. ideo non videbitur. Ratio autem quare non dabitur eis virtus quae facit eorum aspectum habitile ad videndum illam lucem illam quam tangit ysidorus et augustinus. quia si haberent oculum spiritum. haberent summam delectationem quam impossibile est esse in deo esse in peccatoribus. Et his patent obiecta. Prima enim tria ostendunt quod habebunt cognitionem de deo quantum ad maiestatem et bonitatem. sed non ostendunt quod per speciem. sed sufficit quod per signa certa. Ad aliud iam patet responsio. quia secundum sunt in proportionabiles et impossibile est intelligere quod sunt in proportionabiles et non gaudeant. non sic est in luce creata. quia oculus est proportionalis per naturam. et per infirmitatem non omnino efficitur impropotionalis. sed tantum minutur proportio. et ideo videtur cum tristitia. illa autem lux cum tristitia videri non potest.

Questio

De qualitate forme in qua apparebit christus. verum scilicet in forma gloriosa appareat reprobi. Et quod sic videtur. quod in primo adventu apparuit passibilis. et quod aduentus ille fuit in infirmitate. ergo cum secundus adventus sit in virtute. ergo apparebit gloriosus. Item in iudicio apparebit talis qualis debet apparere ad confusionem inimicorum et letitiam amicorum. sed inimici maxime confunduntur in gloria et in exaltatione illius quem desperaverunt et converso. amici letantur. ergo apparebit in gloria. Item nullus erit in eo fictio. ergo talem ostendet formam quam lem habebit. sed habebit gloriosam. ergo ostendet reprobis gloriosam formam. Contra Math. xxij. apparebit signum filii hominis in celo. hoc erit signum crucis. sed cum crux sit signum infirmitatis. videtur quod appareat in infirmitate non in gloria. Item. Luce. Veniet in iudicio christus. non solum vulnere cicatrices. sed etiam ipsam mortem exprobatissimam ostendens. Item ratione videtur. quia sicut oculus spiritualis se habet ad lucem spirituales. ita corporalis ad corporalem. sed sic est quod oculus spiritualis malorum non videt lucem spirituale. quia est impropotionalis. ergo similiter cum oculo non glorificatus sit impropotionalis non videbit claritatem corporis glorificati. Item. si videbit. cum consensu exteriori pateatur in contemplatione humanitatis. sicut interiori in contemplatione divinitatis. videtur quod habeant delectationem. sed non videbit divinitatem ne delectetur. ergo nec humanitatem. Item quis christus sit benignus secundum veritatem. tamen apparebit terribilis reprobis. sicut dicit ysidorus. ergo pari ratione quis sit gloriosus. tamen debet reprobi apparere ignosus. Item. dicitur quod christus apparebit in forma gloriosa. ut est ostensum. non tantum bonis sed etiam reprobi. et non erit differentia ex parte apparatus sed ex parte recipientium. boni enim recipient gloriosam formam cum gaudio et gloria. sed mali cum confusione et pena. confundentur enim in aspectu eius et non poterunt eius sustinere intuitum propter conscientiam remorsum. et propter expectationem ferendam sententiae contra eos. eorum a boni delectabuntur. Ad illud quod obicitur quod apparebit cum cruce et cicatricibus. Dicitur quod cicatrices in martiribus non sunt signum infirmitatis prius. sed infirmitatis praeterite. imo quantum ad gloriam et decentiam et pulchritudinem sunt signa virtutis et glorie. sic in christo intelligendum. quia ille cicatrices et crux erunt signa mortis vilissimae quam sustinuit sed tamen quia apparebit in excellentia glorie. signum erit glorie tunc praesentis. Unde Luce. dicitur super Math. quod crux radices solis erit lucentior: similiter et cicatrices. Ad illud quod obicitur quod oculi eorum sunt impropo-

portionales. dōm q̄ p̄portionales erunt p̄ p̄uationem
sufficientis p̄portionis. id̄ recundet visus 7 confundent.
sed tñ nō erunt oīno improp̄tionabiles p̄ defectū om
nis p̄portionis. Nec est sume de luce sp̄uali. quia illa
excedit multo plus oculū peccatoris q̄ lux corp̄is glori
osi oculū corp̄is passibilis. ¶ Ad illud qd̄ obi q̄ vide
bitur terribilis 7 bland⁹. ergo s̄līter gloriofus 7 inglori
osus. dōm q̄ nō s̄lī. quia terribilis 7 bland⁹ dicit̄ ad
alterū. vñ benignū hoīem p̄r hō asp̄icere vt̄ terribilem
q̄ cū timere. s̄ gloriofum 7 nō gloriofum dicunt dīsp̄osi
tionem a p̄re visibilis. vnde nisi fiat p̄ceptionē p̄ mi
raculū. 7 dīuinā p̄t̄re que teneat oculos sicut dicit̄ Lu
ce vltimo. oculi corū tenebant. res talis videt̄ qualis ē
s̄m veritatem. ¶ **Questio. iiii.**

De hora iudicij. Et querit̄ vtrū alicui creature sit nota
7 q̄ nō videt̄ Mar. xiiij. De illo aut̄ die 7 hora nemo no
uit neq̄ angeli qui sunt in celo. neq̄ filius. ergo videt̄
q̄ x̄ps nō nouerit. ergo multo minus noscunt aliq̄. Item
Job. xv. om̄ia quecūq̄ audiuī a patre nota feci vobis.
sed istud nō notificauit ap̄lis. ergo istud nō nouit etiā
ip̄e x̄ps. ¶ Item Job. xvi. cū venerit sp̄s p̄fūctus ille doce
bit vos oēm veritatē. sed sp̄s adueniens illud non do
cuit ap̄los. ergo istud nō ē scibile ab aliqua creatura. q̄
si cēt scibile sp̄s p̄fūctus docuisset. ¶ Item deus reuelauit
p̄phetis multa futura. diem aut̄ 7 horam iudicij non ex
pressit p̄ aliquā p̄phetiam nisi solum p̄ signa quedam p̄
ambula. ergo cū dñs illō nō reuelauerit p̄phetis. videt̄
q̄ sibi soli reseruauerit. Contra. christ⁹ nō p̄fecit nec p̄o
ficere in sciētia sicut supra d̄: libro. iij. di. xiiij. ergo si
nunc sciturus est. modo scit. ¶ Item de angelis videt̄
Greg. quid est q̄ nō vident q̄ videntē om̄ia vident. er
go videt̄ q̄ illud vident. ¶ Item videt̄ q̄ omnibus de
beat reuelari. quia magis timendū est iudicij speciale
q̄ generale. quia qui hoc euadit euadit 7 illud. sed dies
mortis pluribus reuelatus est sicut dicitur de brō mari
tino 7 beato benedicto. ergo rē. ¶ Item locus 7 temp⁹
sunt circumstantie negocij. sed dñs reuelauit nobis iudicij
locū. ergo pari ratione videt̄ q̄ 7 tps. aut si non q̄ro
quare nō. ¶ dōm q̄ absq̄ dubio hora diei iudicij ē no
ta toti trinitati 7 homini assumpto. sed ignota ē om̄ib⁹
in statu viatorū cr̄nibus. Sed de hoc ē contentio inter
doctores vtrum nota sit angelis 7 animab⁹ b̄tis. Qui
dam dicunt q̄ sic. qdā q̄ nō. sed certe quid sit sup̄ b̄
tenendum magis docebit experientia p̄ loco 7 tpe. q̄ nunc
doceat sciētia. vtrū em̄ ē possibile. Cū em̄ christo com
municata sit om̄i sciētia. nō video quare angeli illud
ignorare nō possunt. 7 istud nō sit glorie ip̄sorum. Rur
sus cum deo sint familiares 7 nihil in hui⁹ rei sciētia
p̄dere possint. quare istud nō congruat reuelari. Non
tñ est facile hoc diffinire. Cū quia aliq̄e auctores san
ctorum videntur sonare q̄ angeli hoc nouerunt. aliq̄e q̄
ignorant. sane dicit̄ potest q̄ istud notum sit aliquibus
angelis 7 beatis. aliq̄ib⁹ ignorant. 7 sicut dicit̄ circa i
carnationis mysterium. sic 7 in illa p̄standū est q̄ alij
18 cui creature hora iudicij nota sit. ¶ Ad illud ergo quod
obi q̄ nemo nouit dōm q̄ in illa auctate sicut pater ex
glosa. nō excludit filius naturalis. sed adoptiuus. nec
excludunt om̄es angeli. sed illi qui sunt inferioris ordi
nis. nec excludunt om̄es hoīes sed soluz puri homines
7 viatores. Cū dōm q̄ nō nouerunt. q̄ alijs nō notifi
cant. i. nō ostendit̄ se scire. sicut fouea dicit̄ ceca non q̄
19 nō videat. sed q̄ qd̄ habet in se alijs nō ostendat. ¶ Ad
illud qd̄ obi q̄ nota fecit om̄ia ap̄lis christ⁹ 7 sp̄s p̄fūctus

dōm q̄ istud intelligit̄ de necessarijs ad salutem. ¶ Ad 20
illud quod obi q̄ prophetis. dōm q̄ x̄us non reuela
uit illud prophetis quia nō erat nobis vtile nosse. sed
p̄curtile erat ignorare. tum p̄pter nostram vtilitatem
tum etiam p̄pter istud quod dicit̄ Jaco. ij. sic loquimini
7 sic facite quasi p̄ legem libertatis incipientes iudicari.
7 ira pater q̄ dñs manifestauit nobis iudicij locū s̄
nō tempus. ¶ Ad illud quod obi q̄ de angelis q̄ om̄i 21
nia vident. dōm q̄ illud oportet intelligi de his q̄ sunt
de integritate beatitudinis nō sui ministerij.

Quoniam sequenter q̄tū ad secundū articulū queri
tur de renouatione corp̄is superiorum. Et
circa hoc querunt quattuor. Primo queritur
vtrū corp̄a sup̄celestia remunerabunt. Secundo vtrū
querabunt. Tertio vtrū innouabunt elementa. Quarto
vtrū innouabunt plante 7 animalia bruta.

Questio. j.

Utrum corp̄a sup̄celestia remunerabunt. Circa quaz
p̄ceditur sic 7 ostendit̄ q̄ corp̄a sup̄celestia remunera
bunt. Esa. xxx. habet ex̄ertu 7 glosa. erit lux lune sicut
lux solis. 7 lux solis sicut septem dierum. glo. id est. sol
7 luna p̄m̄ium sui laboris p̄cipient. ¶ Item hoc videt̄
ratione. quia p̄m̄ior est deus ad p̄miandū q̄ ad p̄miē
dum. sed corp̄a sup̄celestia homine peccante lux est
diminuta sicut dicit̄ glosa. ergo homine glorioficate de
ber augeri. ¶ Item ordo est in vniuerso cōuenientissī
mus. ergo vno meliorato quod est de p̄fectione vniuersi
si necesse est om̄ia meliorari que sunt de eius cōstituti
one. sed corp̄a sup̄celestia sunt de constitutione vniuersi
si. ergo aut ordo corrumpit̄. aut si homo nobilitat̄ neces
se est illa magis nobilitari. ¶ Item habitatio debet cō
gruere habitatori. ergo si homo p̄pter quē factus ē mū
dus ē nobilitior factus. ergo 7 totus mundus. ergo 7 cor
p̄a mundi nobilissima. Contra. nihil quod perit
remunerabitur. sed celi peribunt. ergo corp̄a superce
lestia nō remunerabunt. Ad id̄ pater exp̄esse ad De
bre. j. 7 tu in principio rē. Et post. Ipsi p̄ibunt. ¶ Itē
ratione videtur. quia nihil p̄m̄iat nisi quod meretur. et
nihil meret̄ nisi quod voluntarie seruit. 7 nihil volūta
rie seruit nisi quod habet liberū arbitrium. 7 talia non
sunt corp̄a sup̄celestia. ergo rē. ¶ Item dupliciter con
tingit mereri ex ope aut quia factū ex charitate. aut q̄a
laboriosum. sed corp̄a sup̄celestia nō faciunt quic
q̄ ex charitate. nec mouent̄ cum labore. quia dicit̄ p̄bus
q̄ mouent̄ sine labore 7 pena. ergo rē. ¶ Item cum du
plex sit corp̄um superiorū p̄p̄ietas sc̄ calor 7 lux. et
seruiant nobis q̄tū ad vtrūq̄ remunerari debent q̄tū
ad vtrūq̄. ergo cum nō remuneret̄ sol in calore. nec lu
na in frigiditate. ergo nec debent remunerari in maiori
lumine. ¶ dōm q̄ tripliciter est aliquid remunerabile 22
Primo modo quod est aptum naturam mereri. 7 hoc est
liberum arbitriū. Alio modo quod est ipsi merenti con
iunctum. vt corpus humanum. Tertio modo quod est
ad ipsū ordinatū sicut ad obsequium. s̄m hoc p̄m̄iat
homo aliq̄ in seipso. aliq̄ in corp̄e. aliquando ex eis
que sunt sibi vtilia. Sic etiā p̄m̄iat in seipso in corpore
suo. 7 etiam in ipso mundo qui eius est habitaculum.
Unde dico q̄ corp̄a sup̄celestia p̄m̄iari non ē ali
ud q̄ hominem p̄m̄iari in illis. quia dominus totū mū
dum hominis amore facit pulchriorem. 7 ideo quia p̄
pter hoīem p̄m̄iat. corp̄a sup̄celestia s̄m eam p̄p̄ietatez
p̄m̄iant s̄m quā sunt cōsona corp̄is gloriofisis. Nec au
tem ē lux. 7 ideo in luce 7 splendore augēbunt 7 crescent
vt p̄bant p̄m̄erōnes. ¶ Ad illud qd̄ obi q̄ p̄būt. dōm

q̄ iste text⁹ dñr exponit p̄ illud. Et sic amictū murabis eos ⁊ murabunt. ideo nō dicunt pure q̄ desinat. s̄ quia pulcritudo efficitur ⁊ innovant. **¶** Ad illud qd̄ obi q̄ n̄ h̄nt volūtate. ddm̄ q̄ ipsa nō merent. s̄ hō meret ⁊ i eis remunerat. **¶** Ad illud qd̄ obi q̄ nō laborāt. ddm̄ q̄ labor d̄: dupl̄. Uno mō pp̄ne. ⁊ sic dicit opus penale. et hoc mō nec corpa sup̄celestia nec angeli boni laborant. Alio mō cōiter. ⁊ sic d̄: labor qd̄ cūq̄ obsequiū. fm̄ quē modū angeli dicunt laborare in vinea dñi ⁊ circa nos. **¶** q̄ nob̄ obsequunt. sic ⁊ corpa celestia. **¶** Ad vltimum quare nō remunerant in colore pt̄z n̄sio. q̄ in his pp̄ri etatibus debet remunerari que pueniunt corpb⁹ n̄ris ⁊ faciunt ad gloriam nostram.

Questio. ij.

Utrū corpa sup̄celestia quietabunt. Et q̄ sic v̄. q̄ motus corporū sup̄celestiū ē pp̄ cōtinuā generationē. sed oīs generatio ē ordinata ad multiplicationem hoīm. ⁊ multiplicatio hoīm ad p̄fectionē ciuitatis sup̄ne. si ergo necesse ē illam ciuitatē p̄fici. necesse ē eōdem generationem cessare. ergo ⁊ motū corpb⁹ sup̄celestiū. ⁊ sic rē. **¶** Itē oīs mor⁹ ē pp̄ter aliquē finē. s̄ oīs mor⁹ ordinatus nisi frustra sit aliqui cōsequit finē. s̄ qd̄ mouet pp̄ aliqd̄ assecuro eo q̄scat. ergo cū corpa sup̄celestiū motus sit h̄mō. pt̄z rē. **¶** Itē nobilitas dispositio ē h̄es q̄ mor⁹. qd̄ pt̄z in deo. ergo si mūd⁹ post resurrectionem erit in optima dispositōe oīa corpa in eo q̄scēt. **¶** Itē h̄ dicit rō nō t̄m̄ fides q̄ oīa pp̄ hoīem ⁊ ad op⁹ obsequiū sunt creata. ergo oīa debent h̄re vsum ⁊ actū conuenientē humano obsequio. s̄ hō incorruptibilis post resurrectionem nō indiget obsequio variabili. ergo rē. **¶** Contra. Corpa sup̄celestia seruiunt homini. luce ⁊ motui. s̄ q̄ luci seruiunt maior luce remunerant. ergo cū fruūt in motu debent velocior motu remunerari. **¶** Item corpa obicularia naturalit̄ est aptū ad morū. s̄ p̄ granā aptitudo naturalit̄ p̄ficiat ⁊ nō efficit imp̄fecta. s̄ vnūquodq̄ p̄fect⁹ ē quādo est cōiūctū suo actui. ḡ corpa obicularia actualiter mouebunt ⁊ cōtinue. **¶** Item nihil qd̄ inest alicui fm̄ assimilationē ad deū semp̄ debet remunerari. s̄ corpa sup̄celestia vt̄ dic̄ cōmmentarior̄ mouent vt̄ assimilent deo. ⁊ in ip̄o motu assimilant. ḡ rē. **¶** Itē motus obicularis p̄ naturā ē iterminabilis. s̄ d̄ p̄ gloria nō destruet naturā. ḡ motū corpb⁹ sup̄celestiū nō terminat. ⁊ si h̄ ḡ sp̄ mouebunt. **¶** ddm̄ q̄ sicut dicit Isido. ⁊ habet in ira q̄ sol ⁊ luna p̄ iudiciū nō tendēt ad occasum. s̄ stabūt in ordine suo in quo creati sunt. **¶** Ad intelligentiā aut̄ obiectoū n̄radū q̄ in motu ē duplicē finē cōsiderare. s̄ finē intra. ⁊ iste d̄: termin⁹ sive p̄sumptio. ⁊ finē extra. ⁊ iste ē finis in reuolūtiōe. vt̄ vbi ḡa cū lapis desursum ad terrā descedit loc⁹ rē ē finis qd̄ ē finis intra. s̄ q̄s i loco ē finis qd̄ ē finis n̄ reuolūtiōe. Dico ḡ q̄ qd̄a mor⁹ sūt recti. qd̄a h̄o mor⁹ s̄ qd̄ h̄nt alteriū p̄ naturā. vt̄ pura finē intentionis. alteriū h̄o h̄nt solū rōne ipsi⁹ p̄ncipiū mouētis. vt̄ ē mor⁹ circularis ipsi⁹ rōre q̄ voluit ad acuendū curellū. **¶** Q̄ cū rōra qui elcar mō vel p̄ nō ē determinatū. q̄ sp̄ possit moueri si eēt qui posset ⁊ veller mouere. s̄ q̄n̄ curell⁹ fact⁹ ē acutus. cū mor⁹ ille ordinaret ad h̄. necesse fuit quietari vt̄ frustra fieri. **¶** Vñ igit̄ mor⁹ corpb⁹ sup̄celestiū ordinat̄ ad cōplendū numerū electoū. ⁊ illū necesse ē cōpleri idō ⁊ motū terminari. q̄uis p̄ naturā nō habeat terminūz intra se. **¶** Ad illud qd̄ obi q̄ remunerant in luce. ergo debent remunerari in motu. ddm̄ q̄ nō ē s̄. q̄ obsequiūz mor⁹ nō ita cōpetit corpb⁹ b̄oꝝ sic obsequiū luminis. **¶** Ad illud qd̄ obi q̄ aptitudo naturalis ē p̄ficiēda. di-

cedū q̄ v̄z ē de aptitudine naturali qd̄ ē ad actū p̄fectū omis. s̄ qd̄ ē ad actū imp̄fectiōis nō. **¶** Ad illud qd̄ obi de similitudine. ddm̄ q̄ nō assimilaf̄ simplr̄ s̄ in causam d̄. ⁊ ideo ad tps̄ assimilaf̄ in h̄. **¶** Ad illud qd̄ vltimo obi qd̄ ē naturaliter iterabilis. ddm̄ q̄ h̄ ē falsum. quia fm̄ intentionē nature qd̄ ē regulata fm̄ institutionē diuinam terminabilis ē. licet nō sit terminabilis rōne termini qui respicit cōditiones mobilis ⁊ spacij

Questio. iij.

Utrū innovabunt elemēta. Et q̄ sic v̄. j. ad Loz. v̄. p̄terit figura bur⁹ mūdi. aut igit̄ in nihil. aut in meli⁹ aut in per⁹. In nihil nō. q̄ deus nihil p̄mittit omnino perire. Nō in per⁹. quia si homo melioratur. et mundus. ergo in melius. Sed quod senescat et in melius mutatur innovatur. ergo mundus iste. s̄ elemēta sunt pres mūdi. ergo rē. **¶** Itē Aug⁹. de ecclesiasticis dogmatibus. elemēta nō dicunt̄ abolenda s̄ in meli⁹ cōmutanda. **¶** Itē rōne videt̄. q̄ aut innovabunt omnia. aut nulla. aut quedā. Si oīa. habeo p̄positū. Si nulla. ergo cōsistent in cōtinua trāsmutatione ⁊ impuritate quā cōtraxerūt. s̄ h̄ ē incōueniēs. cū sint. pp̄ter hoīem in corpore lem ⁊ oīno mundū. Si quedā. ⁊ quedā nō. ergo soluit̄ armonia elemētoū. ergo ⁊ pulcritudo ⁊ decor vniuersi. **¶** Itē ignis ē cōpletissimū elemētoū. vñ ⁊ sp̄s electoꝝ dicit̄. Quocirca igit̄ aut ignis innovabit̄ aut nō. Si nō innovat sic cōsumit. ergo perit nobilitas et decor elemētoꝝ. Si innovat. ergo cū alia elemēta magis sunt accidentia ad vetustatē. vt̄ q̄ oīa debet innovari. **¶** S̄ tra Mar. xxiij. celū ⁊ terra trāstibūt. si ergo terra ē stabilitissimū int̄ oīa elemēta ⁊ ipsa nō innovat sed trāstibūt. nec alia innovabunt. Si dicas q̄ nō trāstibūt. quā substantiā s̄ q̄ntū ad figurā. sicut dicit̄. j. ad Loz. v̄. p̄terit figura bur⁹ mūdi. tūc ergo cū figura respiciat quāritatē ⁊ dispositionē p̄riū nō qualitātē. videt̄ ergo q̄ alterius figure erit vniuersum. cū ergo mō sit circularē tūc fiet triangulare vel quadrangulare rē. s̄ h̄ ē incōueniens. ergo rē. **¶** Itē sup. ij. Petri vltimo dicit̄ glo. elemēta quattuor. q̄ h̄o mūdus consistit ille marim⁹ ignis absumet. nec cūtra in m̄ cōsumet vt̄ nō sint. sed duo ex toto cōsumet. duo vero in meliōrē restituet facit̄. **¶** Itē rōne videt̄. q̄ si elemēta innovabunt. aut ergo q̄ntū ad substantiā. aut q̄ntū ad q̄ritatē. Nō q̄ntū ad substantiā. quia substantia erit eadē nō recipies magis ⁊ min⁹. Nō q̄ntū ad qualitātē. quia accidentia sunt inalterabilia. erit ergo nullo modo. Si dicas q̄ q̄ntū ad qualitates erit innovatio. q̄ qualitates iste trāstibunt. **¶** Contra. forma substantialis in materia ē cā imediata ipsarū qualitatum elemētoꝝ. ergo si postea causa imediata necessario ponit effectus. si remanet forma substantialis in materia ⁊ qualitates. **¶** Itē calidū in sūmo ē dispositio ad formā ignis. sed remota dispositione ⁊ puata. p̄ cūis puat̄ forma. ergo rē. **¶** Itē. ddm̄ q̄ vbi ē innovatio substantia remanet eadē. s̄ sub alijs. pp̄terantib⁹. idō ddm̄. q̄ oīa elemēta fm̄ substantiā remanebunt. s̄ q̄ntū ad qualitates innovabunt. Sed circa ipas qualitates duplex est opinio. Quidā em̄ dicūt q̄ tria sunt genera q̄ntitatum in elemētis. Quedā fm̄ q̄s ordinant̄ in mūdo. vt̄ grauitas ⁊ leuitas. ⁊ iste remanebunt. quia remanebunt in mundo ordo ⁊ situs elemētoꝝ. Quedā sunt qualitates fm̄ quas est receptio influētie luminis si ne omni corruptione. vt̄ perspicuitas ⁊ transparentia et iste similiter remanebunt sicut influētia luminis. Quedam aut̄ sunt fm̄ q̄s ordinant̄ ad agendū ⁊ patiendum ⁊ ita p̄ cōsequens ad trāsmutationem ⁊ corruptionem.

et fm has non remanebunt. Sed inter has quedā sunt actiue vt caliditas et frigiditas. quedam passiue vt humiditas et siccitas. Et que sunt actiue sunt ille que excitant et faciunt transmutationem. et iste tollentur ab elementis. et non redunt in nihil. sed cadent in regionem damnatorum sicut vult Basilus super illud. Cordo mini intercedentis flammam ignis. Dicitur enim qd calor cedit in partem damnatorum. sed lux in regionem saluandorum. Similiter et in aqua frigiditas ad affluendum. siccum vero et humidum non tollentur. sed terminabuntur. et ideo dicunt qd Beda dicit qd duo totaliter absumuntur propter coniunctionem que erat ex duplici qualitate. nō qm ad integritatem substantie sed quantum ad totalitatem duplicis qualitatis rōne actiue. Sed qd Aug⁹ dicit xx. de ciuitate dei qd omnium elementorum qualitates ardendo penit⁹ interibunt. et siccitas et humiditas sunt qualitates corruptibiles. nō videtur maior ratio de caliditate et frigiditate qm de his duabus. Ideo dicunt alij aliter qd omnes res quantum est de se appetit esse perpetuū et diuinū. s3 qdā forme sunt que appetunt continuare esse p multiplicatione sui in altero. vt pura sit forme accidentales et substantiales. Que dam aut appetunt continuare esse suū p cōtinuā adherētiā cū materia. vt forme et qualitates passiue. quia igit post iudiciū auferet ab elementis omnis ratio multiplicandi se. et dabit vire⁹ continuandi se in se. qd erunt incorporea. hinc est qd elementa que habent qualitates actiuas dicunt totaliter absumi. qd omnino auferet ab eis ratio agendi et semuliplicandi. Alia hō duo dicunt in meliorem faciem restitui. qd appetit⁹ continuādi in se esse qui nō est in eis fm esse imperfectū completib⁹ et pfectib⁹. manebūt ergo qualitates omnium elementorum. quātū ad substantiā. s3 quātū ad rationē corruptiōis inuouabuntur. similiter et forme substantiales. Et hec opinio est pabilior. Et parent obieca pfect⁹ hūm quod dicit qd figura hui⁹ mudi transibit. Dico em qd figura dī tripliciter. **1°** mō dispositio ex clausione lineaz. et hec nō perit quātū ad terram. qd omnino est obicularis. **2°** mō dicit figura exterior: rei facies siue pulcritudo. et hec transibit sic dicit in glosa. nō substantia. s3 pulcritudo. **3°** mō figura dī fictio vlt⁹ fragilitas a fingo fingis vt vasa figuli. et sic etiā pgrātibit nō substantia s3 dispositio partiu quo ad terrā et pulcritudo et fragilitas.

Questio. iiii.

b

Utrū inuouabunt plante et animalia bruta. Et qd nō v⁹ Quia q sunt ppter hominis necessitates. homie de necessitate transeunte debent et ipsa transire. s3 plante et animalia sunt huiusmodi. qd ppter hominis cibum. ergo rē. **¶** Itē omnia q inuouabunt habent formā pfectā ordinatā ad incorruptionem. s3 plante et animalia nō habent animas incorruptibiles. ergo rē. **¶** Itē si inuouantur. aut q omnia. aut quedā. Si omnia. tunc omnis plante que fuerunt ab initio et omnia animalia occuparent centū tales mundos. qd oporteret mūdū dilatarī. Si quedam inuouant quedā non. quero q sunt illa que inuouant. et non videt esse maior ratio de vno qm de alio. Item inuouatio est eiusdem fm substantiam. s3 forma substantialis bruti nō corrūpit. ergo si iterū generet erit noue rei formatio nō inuouatio. **¶** Contra. celi ornat⁹ inuouabit vt patet in corporib⁹ supercelestib⁹. ergo pari rōne ornat⁹ terre. s3 ornat⁹ terre sunt plante et animalia. ergo rē. alioquin si nō inuouabūt. g⁹ remunerabit terra sine ornatu. et ita impfecte. g⁹ rē. **¶** Itē sicut corpora supercelestia et elementa seruiūt homini et idō remu-

nerant. sic plante et animalia seruiunt. et magis seruiūt quia pstant cibum. et magis laborant in seruicendo qd dant suam substantiam et moriuntur. ergo magis sunt renouanda. Item plante et animalia sunt ad laudem dei. quia vt patet in ps. inuitant ad laudandū deum. ergo si laus dei post iudicium non debet minui nec de crescere sed augeri. ergo nō debent cessare plante et animalia. **¶** Item que sunt de perfectione vniuersi non debent cessare. sed plante et animalia sunt hmoi. ergo rē. **¶** Prima p⁹. qd tunc vniuersum erit pfectus. Secunda patet. quia nunc superfluerent si non essent de perfectione. et pterea sunt creata inter opera sex dierum in quibus mundus est constitutus ante hominis lapsum. Item que sunt nobiliora magis sunt de perfectione. s3 vegetabilia et alia nobiliora sunt corporibus elementaribus. quia habent vitam. ergo rē. **¶** Item differentie diuidentes genus sunt de perfectione vniuersi. sed differentie accipiuntur penes hec duo. ergo hec ad vniuersi perfectionem debent inuouari. **¶** **2°** dōm. qd plante et animalia non inuouabuntur. pterea q vltima eorum perfectio est corporalis per naturam et ortum. et radicem habet a materia. vnde non sunt idonea ad viuendum siue durandum eternaliter. forme autem corporum supercelestium sunt incorporeales omnino. similiter forme elementorum incorporeales sunt fm totū et fm partem quātū est in se. quia sunt corpora simplicia. vnde qd corrumpantur hoc est per actionem venientem ab extrinseco. et ideo remota illa actione remanēt incorporeales. et hoc patet qd plante et animalia nō sunt ad ornatum terre sed ad hominis obsequium. nec ad dei laudem. nec ad vniuersi perfectionem nisi fm statum cum qui est corporalis et variabilis. et ideo non oportet inuouari. vnde terra habebit illum ornatu. nec oportet qd multiformis sit. immo ipsa vniuersitas erit et in ornatu. et hoc patet p⁹ mūm. quia celi ornatu naturaliter est dispositus ad incorruptionem. s3 hmoi nō vniuersi obsequiū p⁹ resurrectione sic obsequiū solis et lune. nō nō remouerant. s3 sunt ad laudandū deum fm statū infirmitatis. quoniam ipse in se non est eis manifestus. sed cum in se cognoscatur sufficienter in se laudabitur. nec oportet ad h⁹ esse multitudinē creaturarum. Similiter sunt de perfectione vniuersi que est habitaculū hominis viuētis corporaliter. s3 p⁹ spūalis effecti nō et idō concreata sunt homini quia homo alimonis indiget. et pterea deus eū peccatorum esse psc̄bar. **¶** **Ad illud vero qd obijcit qd nobilit⁹ est. magis ē de perfectione vniuersi.** Dicendum qd habere esse nobilit⁹ hic est dupliciter. Vel quia permanentius. et quod sic est magis est de integritate vniuersi. Vel nobilit⁹ quia completius. et hoc nō magis est de integritate nisi cum perfectione completionis habeat incorruptiōem durationis. hoc em ipso qd est corruptibile non est de perfectione. **¶** **Ad illud qd obijcit vltimo de differentijs. dicendū qd istud nō oportet qd diuisio generis indifferētias** has sit fm statum. potest nihilominus dici qd homine inuouato omnes differentie que spectāt ad completionem eius saluantur. vt corporum. animarum. sensibilib⁹. rationale. Alie differentie. inanimarum. insensibilib⁹. irrationale dicunt perfectionem coniunctam imperfectioni. Distinguendum est igitur qd differentie quedam sunt perfectiue simpliciter. quedam perfectiue cū diminutione. et sic soluendum est illud. quia prime sūe de perfectione vniuersi simpliciter. secunde vero salū fm vnum statum.